

Primož Čučnik *Dve zimi*

Basina

Bilo je na otoku, ko sem ob svitu pisal dolga
pisma bedenja. Videl sem sneg na obronkih
vrhov, bele lise v daljavi.

In zdelo se je, da bom prehodil razdaljo,
čez neprebujeno morje do mogočnih gora,
samo z močjo nenadnega navdiha.

Zdaj ni več tistih pisem, jutra in navdiha, le jaz se vračam.
Boža me zgodnje februarско sonce, s čopičem riše
pege po tvojem čelu, na lica in lase.

V daljavi se svetlikajo pobeljeni vrhovi in vse,
kar sem takrat zagledal v neznanski želji domišljije,
je zdaj pred mano.

Pijeva kavo na terasi in nežne spomladanske barve
se prelivajo, v zraku je okus po burji in glasovi
domačinov, zaposlenih okrog hiš.

Kamenjače, ki sva jih obšla na poti skozi dolino,
še prazne, izžarevajo življenje – zagledala sva
rože na policah oken, polne mize, vrvež in ljudi.

Najina je: spomladanska zima, svit in zaton, ta
vztrajna moč, ki je prestregla bolečino in samoto,
zakleto le še v nepoznanih, nama nedostopnih krajih.

Mehke zgodbe domačinov mi razkrivajo, kar jim leži na duši,
naveličani so in odsotni. Zdaj se umikajo. Posedajo
v neslišnih gubah daljnih letin, smrti in izgube, posušenih trt.

In razen mene, ki čakam pesem, vsi čakajo poletje.

Edini ne živim ob njem, se ga bojim in ga pogrešam.
Edini mu pišem, slana, ljubezenska pisma:
edini neprepihan z burjo, neutrjen od valov,
edini, ki presekan s časom šteje kope posušenih let.

Pa vendar ne edini – z enosmerno vstopnico za srečo,
krhek in polomljen vrtiljak emocij, materni jezik,
svetlo in jasno, brezmejno nebo.

Bilo je na otoku, ob oljki, pomarančevcu, agavi,
na soncu si predla, kako je lepo, in se zagledala v zaliv,
kjer so se kopale vesne, gole, prelepe, ljubimke valov.

Ta svet

Ti na barkah režejo skorjo modrine in dvigujejo mreže, pajčevino, v kateri živim. Njihov glas prihaja z vetrom, suh, porazgubljen, ne prepoznam besed. Le meni se izmika. Njihov je ta svet.

Mahaje jih pozdravlja, tudi najin je ulov.
(Ta riba v mreži, le kako se ujame?
Na srečo, na vztrajen dan za dnem, na znamenje?)

Leživa in strmiva, vsak drug svet bi bil slepilo.
Ni bolj preprostega od sadežev limon, mesnatih listov, senc, ki iz rumene pletejo preprogo, prve zrelosti v poganjkih vnovične pomladi.

In ti na barkah jim verjamejo. Vsak drug svet je zanje iluzija. Niso prekršili zapovedi:
Všteto je čaščenje, všteto je totem, všteto tabu.
Minevanje, tvoj glas, nasmeh, otožna zel,

zamaknjenost strmenja. Vonj nekega poletja, neke zime in pomladi, norih sprememb, ki radostno pojijo sok slepila – vidiš! Čebele na brstečih popkih! Skrivna znamenja, polna medu!

Dve zimi

Vse v meni je odsotno. V temnih kotih,
 kjer je bilo pusto in prazno,
 se je naselila voda. Plivka ob kamenje.
 Dežne kaplje je sprejelo morje
 in nevihta je izprala vest.
 Ostal sem sam, brez krivde.
 Počutim se resničnega.

Stopam tja, kjer se bleščijo
 luske, a ne zato, da bi vedel,
 ampak da vidim. Druga zima vstopa
 v oboje, dušo in telo. Tu sta gola,
 voljna, prosta, pripravljena na vse.
 Spremenila se je v ribo,
 ki mi s škrgami odpira pogled.

Le hip ... in vse, kar je v meni
 odsotnega, se ob prvem dvomu vrne.
 Voda plivka ob kamenje.
 Mesec ne spregovori.
 Poslušam jo, kako šumi.

Ladje

Prišle so zjutraj in pristale ob pomolih.
Njihove sence so privabliale jate plašnih rib.
Njihove sence so metale samoto
nad kopnim, v zenice jutranjih odsevov,
ob potujoča telesa na robu noči.

Bile so brez imen. Njihovi kljuni so bili prazni.
In njihove palube, njihove roke in noge,
njihove kabine, podpalubje, jambori.
Njihove mreže so bile prazne.

Prišle so, da bi zasidrale svoja votla telesa.
Prišle, da bi zajeze zrak zavetja. Da bi
prestregle radovednost naključnih mornarjev,
izrekle usodo utopljenca in postale dom.

Na ustnicah, na njihovem nemem obrazu
je ležalo neurje. Temno morje je butalo
ob rjo, okrušeno barvo kože. V njihove
stene se je zaletavala voda. Visoki valovi
so pustili sled na čelu. Barvo v lasih.

In nihče jih ni videl. Nihče ni vedel,
kdaj so legle ob kamne iz stoletij.
Kamne iz časa. Nihče ni mogel videti.
A zdaj so tukaj. Ogledujemo se v njih.

Stopamo na rob palube, obračamo krmilo
in zlagamo mreže. Zdaj so tukaj.
Naše življenje so. Tvoje življenje.

Na njih zapisuješ strahove in upanja.
Z imeni poslikaš njihov beli trup.
Čistiš jih in paziš, tvoje življenje so.
Z njimi se prebujáš, vstaneš, greš.

In upaš, da pridejo, kot so prišle te.
Ko si se prebudil, so bile na sliki
tvojega okna. Prišle so zjutraj.
Ustavile so se ob tvojih stolpih,
prišle so, da vkrcaš, kar imaš.
Vse, kar imaš.

Zaspal si, ko se je vzdigovalo sidro.
Zaspal si, ko je popustila vrh.
Zaspal, ko so se v daljavi
prižgale luči. Sanjal si ladje,
kako se premikajo v vetru.
Mogočni jambori proti nebu.

In odšle so zgodaj. Počasi so zdrsele
po olju zavetja. Obračale so se nazaj,
a nihče jih ni videl. Nihče ni slišal
njihovih motorjev, nihče ni začutil,
čeprav smo mnogi ostali na njih.

Zdaj je pristanišče prazno.
S pomola se oziramo nad horizont.
Za jambori.
Tvoja duša na odprtem.

Telo se vsako jutro vrne na pomol.
Pluješ. Čakaš. Daješ. Ni dovolj.

Kdaj se boš vrnil?
Kdaj bodo spet prišle?
Valovi se vračajo na obalo.
V mestu ugašajo luči.
Prazno pristanišče.
Le mrzla duša na odprtem.
Telo se zvesto vrača na pomol.
Nevidene ladje,
kje bodo pristale vaše sence?
Kdaj se ustavi nemirno srce?